

A világot a tiszta emberek fogják megmenteni

Elkezdődött a Közi Horváth József-emlékév

Közi Horváth József

November 4-én nyitotta meg a Győr-Moson-Sopron megyei Agyagosszergényben a helyi Népfőiskola a Közi Horváth József-emlékévet.

A Közi Horváth József Népfőiskola 2011 decemberében alakult Agyagosszergényben. Névadója, a falu szülőtte 1947-es emigrálását követően közéleti, társadalmi, ifjúságpasztorációs és menekültügyi munkájával szolgálta a magyarságot. Az emlékévet születésének 115., halálának 30. és hamvai hazahozatalának 25. évfordulója alkalmából hirdették meg.

A megnyitó ünnepi szentmisével kezdődött, melynek főcelebránsa és szónoka a külhoni magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök, Cserháti Ferenc volt. Szentbeszédében hangsúlyozta: Agy-

gosszergény büszke lehet fiára, Közi Horváth Józsefre, aki szóval, tettel, tollal küzdött a hazáért és az Egyházért. Majd a szentleckére utalva kiemelte: ahogy Pál apostol is őszinte, önzetlen tanúságtételt tesz hívei körében végzett pasztorációjáról, úgy Közi Horváth József is apostoli buzgósággal, papi élete példájával hirdette az evangéliumot, még a legnehezebb időkben is.

Egyedül a hiteles életpélda lehet vonzó, ezzel lehet meggyőzni a világot az evangéliumi tanítás igazságáról – hívta fel a figyelmet a püspök, majd hozzátette, Közi Horváth József neve ma is kötelez; meghatározza a róla elnevezett népfőiskola szellemiségét, irányvonalát is. Emigrációját elkötelezett, fáradhatatlan közéleti tevékenység jellemezte: Párizstól New Yorkig kilincsel menekült honfitársaiért, segítette az '56-os menekülteket, vezette a magyar fiatalokat, szorgalmazta Mindszenty József bíboros, hercegprímás boldoggá avatását; igyekezett leleplezni a hazai kommunista rezsím burkolt vallásüldözését, haláláig írta hazaszereztetre buzdító cikkeit.

Hordozzuk magunkon Jézus Krisztus illatát, mert a közömbösek számára a mi hiteles életpéldánk lehet csak vonzó – zárta elmulledését Cserháti Ferenc.

A szentmisét követően megkoszorúzták a templom melletti te-

metőben Közi Horváth József sírját. Szellemi öröksége előtt tisztelegtek: Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke; Czupy Bálint leszámazottai, Czupy Éva és Zsuzsanna; Agyagosszergény önkormányzata nevében Szalai Istvánné polgármester és Márk András alpolgármester; valamint a népfőiskola elnöke, Póczáné Németh Alojzia és alapítója, Szalai Viktor.

Az emlékév megnyitója konferenciával folytatódott, melyen három új kötetet mutattak be. Áder János köszöntő levelét Bágya Rita, a Mindszenty Társaság titkára olvasta fel – ebben az államfő idézte Közi Horváth József nyolcvan évvel ezelőtt írt gondolatát: „A világot nem diplomaták és hadvezérek, nem tudósok és filozófusok, nem gépek és paragrafusok, hanem a tiszta emberek fogják megmenteni.” Áder János köszöntötte az immár hat éve működő agyagosszergényi népfőiskolát is, melynek vállalt hivatása, hogy olyan közösséget teremtsen, ahol számon tartják a múltat és munkálkodnak a jövőért.

Az emlékév világi fővédnöke, Lezsák Sándor köszöntőjében biztatott: egy kis település, mint Agyagosszergény, ilyen nagy embert adott a világnak, mint Közi Horváth József – ezzel az életművel dolgozni kell, hogy el tudjon kezdeni működni, üzenete eljusson a mai generációkhoz is. „Öröksége

kikezhetetlen és sebezhetetlen, magát a nyugodt erőt képviseli. Ez különösen is fontos ma, amikor nem a gondolatainkra, csupán az indulatainkra kíváncsiak a zaklatott Európában. Közi Horváth József az egészséges veszélytudat képviselője is volt: nem riogatott, nem pánikolt, hanem a realista szemével hívta fel a figyelmet a közelgő és égető veszélyre. 1944. november 4-én egyedül szólalt fel Szalasi Ferenc ellen, illetve a Gestapo fenyegetettségében is kiállt a nemzet ügye mellett” – emlékeztetett az országgyűlés alelnöke.

Szalai Viktor, a Közi Horváth József Népfőiskola alapítója egy másik nézőpontból üdvözölte az életművet: a neves agyagosszergényi pap Konrad Adenauer halálára írt cikkéből idézett. Adenauer mint a modern kereszténydemokrácia és az európai közösség atyja szellemi példakép volt Közi Horváth József előtt.

Ezt követően bemutatták az agyagosszergényi Közi Horváth József Népfőiskola által kiadott köteteket, köztük két, Magyarországon most először megjelent könyvet.

A *Mindszenty bíboros* című kötetet Soós Viktor Attila egyháztörténész mutatta be. A könyv a bíboros, hercegprímás 70. születésnapjára (1962) összegyűjtött tanulmányokat tartalmazza – melyek ötvenöt év elteltével jelennek meg magyarul, Taczman Andrea fordításában. A tizennégy szerző tanulmányai három nagy témakör köré csoportosulnak: Mindszenty bíboros élete és személyisége; Egyház és haza; áldozat és intés.

Czupy Bálint *Emigrációm első ideje* című írását unokája, Czupy Zsuzsanna szerzetesnővér mutatta be. Czupy Bálint magyar földműves, Sopron vármegye nemzetgyűlési képviselője volt, a hazai katolikus politikai élet munkása az 1940-es években. Nagy Ferenc miniszterelnök 1947-es lemondásakor ellehetetlenedett a hely-

zete, Ausztriába emigrált, és ettől kezdve Belgiumban, Párizsban, Münchenben folytatta küldetését hazájáért. Unokája paradigmaváltónak nevezte a kötetet, hiszen az emigráns feljegyzéseiben nemcsak a mély hazaszeretet és istenhit rajzolódik ki, hanem a sokszor becsmérelt „hazaelhagyó” lét is más nézőpontból értelmeződik.

A harmadik kötetet Lukácsi Zoltán, a Győri Hittudományi Főiskola rektora ajánlotta a jelenlévők figyelmébe. Közi Horváth József *Apor püspök élete és halála* című könyvének immár harmadik kiadása jelent meg, éppen az első kiadás 40. évfordulóján. Ez a monográfia hazánkban eddig szinte hozzáférhetetlen volt. A rektor kiemelte, hogy míg Mindszenty rágalmahadjárat áldozata lett, addig Apor Vilmos vértanúhalála tabu volt, az agyonhallgatást egyedül Közi Horváth József munkája oldotta. Akkor, negyven évvel ezelőtt ez kettős célt szolgált: egyrészt megismertette a szabad nyugati világgal Apor püspök vértanúságának történetét, másrészt titokban, egyházi körökben terjesztve fennmaradhatott és elpusztíthatatlanná vált emlékezte hazánkban.

A könyvbemutatók után kulturális műsor következett: erdélyi, felvidéki és kárpátaljai, valamint magyarországi vendégek táncal, énekkel, színpadi jelenettel és hangszeres muzsikával mutatták be tájegységük népművészetét.

A népfőiskola ösztöndíjpályázatát idén *Közi Horváth József közéleti és papi szolgálata az emigrációban* címmel hirdette meg, melyet Szalai Barnabás középiskolás diák nyert meg.

A Vecsey József által szerkesztett *Mindszenty bíboros* című könyv 1962-ben, a hercegprímás 70. születésnapjára jelent meg Münchenben, német nyelven. Ötvenöt év elteltével a Közi Horváth József Népfőiskola gondozásában

most először jelent meg magyarul. A magyar nyelvű kiadáshoz az ajánlót Bágya Rita, a Mindszenty Társaság titkára írta. Az eredeti művet Taczman Andrea fordította le. A kiadvány megjelentetését az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára létrehozott Emlékbizottság támogatta. A kötet 20 oldalas képmellékletet tartalmaz, eddig ritkán közölt fotókkal.

Czupy Bálint emigrációs naplója szintén először jelenik meg. A megfogalmazott gondolatok közel hetven év távlatában is időtállóak Istenről, hazáról, családról – egy parasztpolitikus tollából. Czupy Bálint 1947. június 4-én lépte át a magyar-osztrák határt, a napló 1947. május 30. és 1948. augusztus 1. között íródott. A könyvhöz Horváth János, az Országgyűlés korábbi korelnöke, Czupy Bálint jó barátja és egykori képviselőtársa írt ajánlót. A kiadvány borítóját az agyagosszergényi Kóbor Mirandola tervezte.

Az *Apor püspök élete és halála* című könyv immár a harmadik kiadásban jelenik meg, ám hazánkban most először adták ki. A Népfőiskola Apor püspök születésének 125., boldoggá avatásának 20., valamint az első kiadás megjelenésének 40. évfordulója alkalmából jelentette meg a kiadványt. A harmadik kiadáshoz a bevezetőt Soós Viktor Attila egyháztörténész, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága tagja írta. E kiadásban megjelentetésre került Közi Horváth József köszöntő beszéde is, melyet Apor Vilmos győri beiktatási napjának estjén mondott a püspökhkertben.

Az utóbbi két kiadvány megjelentetését a Földművelésügyi Minisztérium *Nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, népszerűsítésének támogatása* című programja finanszírozta.

Magyar Kurír Katolikus Hírcsatorna